

Vergaderjaar 2025–2026

36 800 X

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2026

Nr. 17

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 december 2025

De dreiging richting onze samenleving neemt toe. Hybride acties verstoren onze manier van leven en daar moeten we ons tegen verweren. Zowel Europa als Nederland moeten meer eigen verantwoordelijkheid nemen om onze weerbaarheid te vergroten. Defensie draagt daaraan bij via versnelde gereedstelling van de krijgsmacht, omdat dat onze militaire afschrikking verhoogt.

Deze versnelde gereedstelling vereist onder andere meer en sneller beschikbaar materieel en dienstverlening. Dat maakt een verdere en blijvende vergroting van de inkoopkracht van Defensie noodzakelijk. Dat is ons in de afgelopen jaren ook gelukt, want zowel het aantal aangegane verplichtingen als de waarde daarvan vertoont een stijgende trend. Ten opzichte van 2022 ging Defensie in 2024 ongeveer 25% meer inkoopverplichtingen aan met een totale waarde die ruim drie keer hoger lag. In november 2025 passeerde Defensie het aantal aangegane verplichtingen uit 2024. Defensie faciliteert deze noodzakelijke stijging door het nemen van maatregelen die het inkoopproces vereenvoudigen en versnellen. Eerder informeerde ik uw Kamer al over diverse maatregelen.¹

In deze update neem ik uw Kamer mee in de actuele status van reeds getroffen en nieuwe maatregelen waarover ik u in mijn brief van 30 juni j.l. informeerde. Ten eerste betreft dit het versneld aanschaffen van inkoopbehoeftes ten behoeve van de gereedstelling voor hoofdtak 1 door gebruikmaking van uitzonderingsbepalingen van de Aanbestedingswet 2012 en de Aanbestedingswet op Defensie- en Veiligheidsgebied. Deze maatregel werkt in het gebruik goed en draagt bij aan het versneld verwerven van goederen en diensten die voor de militair van cruciaal belang zijn. Defensie paste deze maatregel recentelijk toe bij bijvoorbeeld opdrachten op het gebied van persoonlijke uitrusting en

¹ Kamerstuk 36 600 X, nr. 6 en nr. 84.

logistieke ondersteuning die direct impact hebben op «de vierkante meter rond de militair». Daarmee draagt deze versnelling bij aan de personele opschaling van Defensie. Zowel voor militaire als civiele goederen benut Defensie zoveel mogelijk de beschikbare ruimte binnen de aanbestedingswetgeving. In het overgrote deel van de inkooptrajecten maakt Defensie dan ook gebruik van de uitzonderingsbepalingen die de wetgeving biedt.

Defensie is op de goede weg, maar we blijven inzetten op een sneller voorzien-in proces. Dit proces omvat alle stappen vanaf de behoeftestelling tot en met de levering van het product respectievelijk het aanbieden van de dienstverlening. Noodzakelijke stappen zoals het opstellen van het programma van eisen, het kiezen en contracteren van een leverancier en het houden van leveranciers aan garantieverplichtingen maken deel uit van dit proces. De opgerichte Taskforce Versnellen Inkoop, waarover ik u eerder informeerde, kijkt naar deze gehele voorzien-in keten, identificeert en treft vervolgens versnellingsmaatregelen. Onderstaand licht ik een tweetal voorbeelden van resultaten van het afgelopen half jaar uit. Deze draaien allebei om meer vertrouwen en minder controle.

De versnelde gereedstelling vraagt veel van het Defensiepersoneel, waaronder inkopers. Zij sluiten overeenkomsten met (Defensie)bedrijven in een uitdagende markt waarbij de nadruk ligt op het zo snel mogelijk leveren van materieel. Op hen rust een belangrijke taak en daarbij hoort een passend mandaat voor de inkopers, zodat zij minder capaciteit besteden aan administratieve verantwoording van keuzes binnen de organisatorische lijn en daarmee juist capaciteit vrijspelen om zodoende meer orders te plaatsen. Daarom hebben we de inkoopmandaten fors verhoogd. Dit levert handelingsvrijheid op en vermindert de doorlooptijd significant. Voor de financieel omvangrijke en de complexe inkoopdossiers blijft de huidige verantwoordingslijn gehandhaafd.

Daarnaast versnelt Defensie door het gericht verminderen van het aantal beoordelingsmomenten van inkoopdossiers, zoals financiële- en kwaliteitsinhoudelijke beoordelingsmomenten. Aan deze herziening ligt een risico-gestuurde aanpak ten grondslag. Zo geldt ook hier dat voor de complexe inkoopdossiers de huidige beoordelingssystematiek gehandhaafd blijft. Verder wordt de juridische ondersteuning in het inkoopdomein uitgebreid waardoor ook los van de beoordelingsmomenten juridische kwaliteit van de inkoopdossiers wordt vergroot.

Bovendien is er de afgelopen maanden ingezet op het verruimen van de Europese aanbestedingsregelgeving, waarbij de Nederlandse inzet zich richt op het verminderen van de administratieve lastendruk. De Defensie Omnibus-voorstellen, waar wijzigingsvoorstellen van de Europese aanbestedingsregelgeving deel van uitmaken, worden naar verwachting op 19 januari a.s. plenair in het Europees Parlement (EP) behandeld. Na aanname van de geamendeerde voorstellen door het EP zullen de triloogonderhandelingen tussen het EP en de Raad spoedig van start gaan.

Tot slot informeer ik uw Kamer over de voortgang van het Strategic Defence Innovation Research (SDIR), een instrument voor innovatiegericht inkopen waarbij samenwerking met de markt tijdens de ontwikkelingsfase van producten en opschaling samenkomen. Defensie heeft inmiddels meerdere SDIR-opdrachten gestart. Bijvoorbeeld binnen het focusgebied slimme materialen, waar een achttal haalbaarheidsstudies is gestart naar de «landingsvaartuigen van de toekomst». Inmiddels tonen diverse internationale partners interesse voor onze aanpak.

Het verhogen van de weerbaarheid van onze samenleving zorgt dat we onze manier van leven kunnen voortzetten om de dreiging daartegen het hoofd te bieden. Voor Defensie betekent dit onder andere een focus op het voorzien van ons personeel in de juiste en voldoende middelen. Eerdere en bovenstaande maatregelen dragen daaraan bij.

De Staatssecretaris van Defensie,
G.P. Tuinman